

"Azərbaycan Mədəniyyəti-2040"

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası

1. Qısa xülasə

Hüquqi, dünyəvi və demokratik dövlət, sosial rifah və mədəni müxtəliflik prinsiplərinin dərin kök saldığı müasir Azərbaycanda mədəniyyətin in-tibahı dövrün regional və qlobal çağırışları müstə-visində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün və dövlət su-verenliyinin tam bərpası Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin azərbaycançı-lıq məfkurəsi əsasında yeni milli ideologiyanın və buna əsaslanan yeni mədəniyyət siyasətinin for-malaşdırılmasını şərtləndirir.

"Azərbaycan mədəniyyəti-2040" Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası (bundan sonra - Konsepsiya) qlobal və ölkədaxili çağırışlar nəzərə alınmaqla, Azərbaycanın milli kimliyinə əsaslanan müasir mədəniyyət modelinin yaradılma-sı, inkişafı və 2040-cı ilədək digər mədəniyyətlərlə qarşılıqlı əlaqələrinin genişləndirilməsi üçün dövlət mədəniyyət siyasətinin istiqamətlərini müəyyən edən və mədəniyyət sahəsi ilə bağlı fəaliyyətə va-hid, sistemli və dayanıqlı yanaşmanı təmin edən strateji planlaşdırma sənədidir.

Sağlam mədəni və yaradıcı həyat tərzı fərdin, cəmiyyətin, dövlətin, habelə xalqın inkişafına hər zaman əhəmiyyətli təsir göstərmişdir. Mədəniyyə-tin həyat tərzinin tərkib hissəsi olması bu inkişafın əsas amillərindəndir. Azərbaycan mədəniyyətinin müasir modeli fərdin mədəni həyatda daha geniş və yaradıcı iştirakına şərait yaratmaqla, dövlətin sosial, siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə qarşısına qoyduğu strateji məqsəd və hədəflərə daha sürətlə çatmasına imkanlar açır. Bu model Azərbaycan Respublikasın-da dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cə-miyyətin bərqərar olması, ölkənin rəqəbatlı insan kapitalı və innovasiyalar məkanına çevrilməsi üçün əsas vasitələrdən biri kimi çıxış edir.

Azərbaycan mədəniyyətinin müasir modeli glo-bal çağırışlara cavab verməklə yanaşı, milli-mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanılmasını təmin edən mədəniyyət modelidir. Bu məqsədlə Konsepsiya milli mədəniyyətə yeni strateji baxışı şərtləndirir. Kon-sepsiyanın uğurla həyata keçirilməsi və müasir mədəniyyət modelinin işlək olması üçün normativ hü-quqi bazanın təkmilləşdirilməsi, idarəetmə forması-nın, müasir sosial-iqtisadi yaşayışın və ahiəngdar fəaliyyətin təmin edilməsi zəruridir.

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət siya-səti dövlət siyasətinin tərkib hissəsi olmaqla, mədə-ni həyatın təmin edilməsi üçün əlverişli mühit yara-dılmasına, milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına, mədəniyyətin təbii potensialına və şəxsiyyətin formalaşması prosesində mədəniyyətdən istifadəyə əsaslanan istiqamətdir. Mədəniyyət sahəsində da-yanıqlı inkişaf və Konsepsiyada müəyyən edilən məqsədlərə nail olmaq üçün bu sahədə dövlət siya-sətinin mərkəzləşdirilmiş və əlaqələndirilmiş şəkil-də həyata keçirilməsi zəruridir.

Konsepsiya çərçivəsində Azərbaycan mədəni-yətinin müasir modeli aşağıdakıları nəzərdə tutur:

- mədəniyyətin həyat tərzinin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilməsinə;
- mədəniyyətin fundamentallığını qorumaqla, fərqli müasir alətlər vasitəsilə bu sahənin funksio-nallığının təmin edilməsinə;
- mədəniyyətin elm, təhsil və innovasiyalarla qarşılıqlı əlaqəsinin təmin edilməsinə;
- Azərbaycan cəmiyyətinin mədəni müxtəlifli-yinin və birliyinin qorunmasına;
- mədəniyyətin bütün sahələrini inkişaf etdir-məklə, Azərbaycan mədəniyyətinin potensialından tam istifadə edilməsinə;
- mədəniyyətin hər tərəfli əlçatanlığını (coğrafi, rəqəmsal, fiziki, iqtisadi və s.) təmin edilməsinə;
- qloballaşma şəraitində milli kimliyin və milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına;
- sürətli rəqəmsallaşma mühitində ənənəvi ün-siyyətin qorunmasına;
- Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq mə-dəni mübadilədə iştirakının genişləndirilməsinə.

Bu məqsədlə mədəniyyət sahələrindən, habelə mədəniyyətin funksionallığının artırılmasına xidmət edən əsas alətlərdən (mədəni və yaradıcı sənaye, mədəniyyət diplomatiyası, rəqəmsallaşma və s.) sə-mərəli istifadə ilə bağlı davamlı və hədəfli fəali-yətin həyata keçirilməsi zəruridir.

Konsepsiyada mədəniyyətin aşağıdakı əsas sa-hələri əhatə olunur:

- Azərbaycan dili;
- davranış mədəniyyəti;
- bilgi mədəniyyəti;
- ədəbiyyat;
- incəsənət;
- mədəni irs.

Konsepsiyada "Azərbaycanın mədəniyyət də-yərləri" aşağıdakıları əhatə edir:

- milli-mənəvi dəyərlər;
- tolerantlıq;
- Azərbaycan dili;
- fərdilik və özünəməxsusluq;
- əlçatanlıq;
- dövlət rəmzlərində təsbit edilən dəyərlər;
- tarixi şöür, dövlətçilik, milli həmrəylik;
- hüququn aliliyi, ədalətçilik, bərabərlik, azad-lıq və digər ümumbəşəri dəyərlər.

Konsepsiyanın aşağıdakı mərhələlərdə tədbirlər planları əsasında həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur:

- birinci mərhələ: 2026-2030-cu illər;
- ikinci mərhələ: 2031-2035-ci illər;
- üçüncü mərhələ: 2036-2040-cı illər.

Növbəti mərhələ üzrə tədbirlər planı əvvəlki mərhələ üçün tədbirlər planının noticələrini qi-yətləndirilməsi əsasında tərtib edilir.

Konsepsiya çərçivəsində aşağıdakı dövlət proq-ramlarının layihələrinin hazırlanması nəzərdə tutulur:

- Azərbaycan dilinin və ədəbiyyatının inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı;
- Azərbaycanın mədəni və təbii irsinin qorun-ması ilə bağlı dövlət proqramı;
- İncəsənətin inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı;
- Audiovizual sənayenin inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı;
- Davranış mədəniyyətinin və bilgi mədəniyyə-tinin inkişafı ilə bağlı dövlət proqramı;
- Mədəni və yaradıcı sənayenin inkişafı ilə bağ-lı dövlət proqramı.

Bundan əlavə, Konsepsiyanın əsas hədəflərindən biri də Azərbaycanın öz tarixi coğrafiyasına mədəni qaydışını, Azərbaycan xalqının məhv edi-lən və dağıdılan tarixi-mədəni irsinin bərpasını tə-min etmək, birləşdirici amil kimi Azərbaycan dili-nin regional rolunun bərpasına nail olmaqdır. Təş-kilatlanmış mədəni iştirakçılıq Azərbaycan Res-publikasının regional maraqlarının səmərəli şəkil-də təmin edilməsində və qonşu ölkələrlə dostluq münasibətlərinin gücləndirilməsində mühüm rol oynayacaqdır.

2. Qlobal trendlər

BMT Baş Assambleyasının 2015-ci il sentyabrın 25-də təsdiq etdiyi 17 dayanıqlı inkişaf məqsədin-dən və 169 hədəfdən ibarət "Dünyamızın transfor-masiyası: 2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsin-də Gündəlik" (də bundan sonra - 2030 Gündəliyi) "şəhərləri və yaşayış məntəqələrini inklüziv, təh-lükəsiz, davamlı və dayanıqlı etmək" adlı 11-ci da-yanıqlı inkişaf məqsədinin 11.4-cü "Dünyanın mə-dəni və təbii irsinin qorunması və mühafizə edi-lməsi üçün səyləri gücləndirmək" hədəfində mədə-niyyət ilk dəfə qlobal səviyyədə davamlı inkişaf amili olaraq tanınmışdır. 2030 Gündəliyinin daya-nıqlı inkişaf məqsədləri və hədəflərinin milli və yerli səviyyədə həyata keçirilməsinə mədəniyyət təhfəsinin ölçülməsi və izlənilməsi məqsədilə UNESCO tərəfindən 22 tematik göstərici müəy-yən edilmişdir.

Mədəni özüünüfədə müxtəlifliyinin qorunması müasir dövrdə mədəniyyətin qlobal funksiyaları sı-rasında yer alır. Mədəniyyətlərarası hörmət və sülh mədəniyyəti naminə əhatəli və tarazlı mədəni mü-badilənin genişləndirilməsində cəmiyyətin bütün təbəqələrinin iştirakı zəruridir. Bu səbəbdən mədə-niyyətlərarası dialoq təşviq edilməli, mədəni fəaliy-yət, mədəniyyət məhsulları və xidmətləri özünə-məxsusluq, dəyər və mənə daşıyıcısı kimi tanıma-ra, onların seçiciyəvi xüsusiyyətləri qorunmalıdır. Bu baxımdan UNESCO-nun "Mədəni özüünüfədə müxtəlifliyinin qorunması və təşviqi haqqında" 2005-ci il 20 oktyabr tarixli Konvensiyasından irəli gələn tədbirlərin icrası bu Konsepsiyanın əsas məq-sədlərindəndir.

UNESCO-nun "Mədəni özüünüfədə müxtəlifli-yinin qorunması və təşviqi haqqında" Konvensiya-sının icrası ilə əlaqədar hazırladığı "İnkişaf üçün mə-dəni ifadələrin müxtəlifliyini təşviq edən onillik" (2015) və "İnkişaf üçün yaradıcılıq inkişafı edir" (2018) adlı hesabatlarında mədəniyyətin yeni vəzi-fələri və bu sahədəki çağırışlar vurğulanmışdır.

BMT-nin "İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Kon-vensiyası"na (bundan sonra - Çərçivə Konvensiya-sı), Çərçivə Konvensiyasına dair Kioto Protokoluna və Paris Razılaşmasına uyğun olaraq UNESCO 2017-ci ildə qəbul etdiyi "İqlim dəyişmələri ilə əla-qədar etik prinsiplərə dair bəyanat"da üzv dövlətlə-ri və onların mərkəzi, yerli dövlət və özüünüidarə or-qanlarını, icmalarını, fərdləri, elmi və beynəlxalq təş-kiatları qərar qəbul etmə və fəaliyyətləri zamanı mədəniyyətə əsaslanan, iqlim dəyişikliyi ilə müba-rizəyə yönəlmiş 6 prinsipə - ədalət, davamlı inkişaf, həmrəylik, qərarların qəbulunda elmi bilik və dü-rüstlük, ehtiyatlı yanaşma və zərərini qarşısının alın-ması prinsiplərinə əməl etməyə çağırırmışdır.

Türk Dövlətləri Təşkilatının "Türk Dünyası 2040 Vizyonu" sənədində türk dünyası ölkələrinin ortaq mədəni irsinin qorunması, təbliği və mədəni fəaliyyətin inkişaf etdirilməsinin vacibliyi qeyd olunmuşdur.

Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 2024-cü il noyabrın 11-22-də Bakı şəhərində keçirilmiş 29-cu sessiyasında (COP29) Azərbaycan Res-publikası "İqlim üçün mədəniyyət" (C4C) təşəbbüsünü irəli sürmüşdür. Bu təşəbbüsün məqsədi əna-nələrin, incəsənətin və irsin davamlı təcrübə və də-yərləri necə inkişaf etdirə biləcəyini vurğulayaraq, mədəniyyəti müsbət iqlim fəaliyyəti üçün təsirli qüvvəyə çevirməkdir.

Azərbaycan Respublikası mədəniyyət sahəsində dövlət siyasətini qeyd edilən qlobal trendləri nəzərə almaqla həyata keçirir.

3. Mövcud vəziyyətin təhlili

2003-2025-ci illər ərzində Azərbaycan Respublikasında mədəniyyət sahəsində əhəmiyyətli işlər görülmüşdür.

Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 14 fevral tarixli 273 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası" uğurla icra olunmuşdur.

Kinematografiyanın və kino sənayesinin inkişafına dövlət dəstəyi göstərilmiş, akademik, milli və aparıcı teatrların sayı artmış, ölkə ərazisində 100-dən artıq beynəlxalq festival, xarici ölkələrdə isə 60-dan çox Azərbaycan mədəniyyəti günləri, 100-dən artıq yubiley və digər mədəniyyət tədbirlə-ri keçirilmişdir.

Qeyd olunan illərdə ölkədə mədəniyyət sahələri üzrə fəaliyyət göstərən yaradıcılıq itifaqlarına və birliklərinə davamlı dövlət qayğısı göstərilmişdir.

Mədəni irsin qorunması sahəsində də mühüm iş-lər görülmüş, 2003-2023-cü illər ərzində Azərbay-canın 4 mədəni və təbii irsi - Qobustan qaya sənəti mədəni landşaftı (2007-ci il), Xan sarayı ilə Şəki şə-hərinin tarixi mərkəzi (2019-cu il), Hirkan meşələri (2023-cü il) və Xınalıq Kəç yolu (2023-cü il) UNESCO-nun "Dünya irsi siyahısı"na daxil edilmiş, bununla da həmin siyahıda Azərbaycanın mədəni və təbii irsinin sayı 5 olmuşdur. Bakı şəhəri (2017-ci il), Şəki şəhəri (2018-ci il) və Lənkəran şəhəri (2019-cu il) UNESCO-nun "Yaradıcı Şəhərlər Şə-bəkəsi"nə daxil edilmişdir. Azərbaycanın 24 qeyri-maddi mədəni irs nümunəsi UNESCO-nun "Qeyri-maddi mədəni irs üzrə representativ siyahısı"nda (22 nümunə) və "Təcili qorunmaya ehtiyacı olan qeyri-maddi mədəni irs siyahısı"nda (2 nümunə) yer almışdır. Azərbaycan üzrə "Tibb və farmakologiya-ya aid orta əsrlər əlyazmaları" adı altında 3 əlyazma (Rüstəm Cürəcaninin "Əl-məqəlotus-səlasim", Əbu Əli ibn Sınanın "Əl-qanun fit-tibb" əsərləri) 2005-ci ildə, Möhəmməd Füzulinin "Divan"ının surəti 2017-ci ildə, Xurşidbanu Natəvanın "Gül dəftəri" - illüstra-siyalı şeirlər albomu" 2023-cü ildə UNESCO-nun "Dünya yaddaşı reyestri"nə daxil edilmişdir.

Ölkədə fəaliyyət göstərən muzey və qalereya-larda 42700-dən artıq sərgi təşkil olunmuş, ölkə üçün xüsusi əhəmiyyət kosb edən 36 eksponat xaric-icdən geri qaytarılmış, 20085 eksponat bərpa olunmuşdur.

Həmçinin ölkədə yeni muzey və rəsm qalereya-ları yaradılmış, Azərbaycan Respublikası Prezidenti-nin 2020-ci il 3 dekabr tarixli 2316 nömrəli Sərəncamı əsasında Bakı şəhərində Vətən müharibəsi me-morial kompleksi və Zəfər muzeyinin açılışı olmuşdur. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə işğal və Zəfər muzeyləri komplekslərinin təməli qoyulmuşdur.

Mədəniyyət sahəsində təhsil fəaliyyətini həyata keçirən müəssisələr yaradılmış, habelə son 20 il ərzində 60-dan çox müntəxəssis dövlət dəstəyi ilə xarici təhsil müəssisələrində mədəniyyət ixtisasları üzrə təhsil almışdır.

2003-2024-cü illərdə Azərbaycanda mədəniyyət sahəsində 14 qlobal və 100-dən artıq regional tədbir keçirilmişdir. Mədəniyyətlərarası dialoq genişləndirmək məqsədilə "Bakı Prosesi" qlobal mədəni təşəbbüsü, ümumdünya mədəniyyətlərarası dialoq fo-rumlarının da daxil olduğu həmin tədbirlər notica-sində Azərbaycan Respublikası beynəlxalq müstə-vədə mədəni-siyasi nüfuz sahibinə çevrilmişdir. Beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafı məqsədilə 6 xari-ci ölkədə (Almaniya, Avstriya, Fransa, İtaliya, Özbəkistan,Türkiyə) Azərbaycan mədəniyyət mərkəzi yaradılmışdır. Müxtəlif illərdə Azərbaycan Respublikasının 3 şəhəri İslam Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı (Bakı - 2009-cu il üçün, Naxçıvan - 2018-ci il üçün, Şuşa - 2024-cü il üçün), 2 şəhəri Türk Dün-yasının Mədəniyyət Paytaxtı (Şəki - 2016-cı il üçün, Şuşa - 2023-cü il üçün) elan edilmişdir.

Həmçinin dövlətin mədəniyyət siyasətinə ictimai dəstək olaraq Heydər Əliyev Fondu tərəfindən mədəniyyət sahəsində milli və beynəlxalq proqram və layihələr (Milli Muğam Müsəbiqəsi, "Muğam aləmi" Beynəlxalq Musiqi Festivalı, "Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Üzeyir bəy Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı və s.) həyata keçirilmiş, insanların yaradıcı potensialının aşkara çıxarılmasına, qabili-yətlərinin inkişaf etdirilməsinə şərait yaradılmışdır.

Azərbaycan mədəniyyətinin sahələr üzrə inkişafı və mahiyyətə zənginləşdirilməsi ilə bərabər, mədəniyyət infrastrukturuna da inkişaf etdirilmişdir. Mədəni və yaradıcı sənayenin (bundan sonra - MYS) iqtisadi və sosial təsirlərinin qiymətləndiril-məsi və Ümumi Daxili Məhsulda (bundan sonra - ÜDM) payının ölçülməsi üçün beynəlxalq praktika-ya uyğun metodologiya müasir təməyüllərdəndir. Azərbaycanada hazırda bu sahədə metodoloji işlər davam etdirilir. İlk hesablamalara əsasən, MYS-nin ÜDM-dəki payı 2018-ci ildə 0,6 faiz, 2019-cu ildə 0,8 faiz, 2020-ci ildə 0,9 faiz, 2021-ci ildə 0,69 faiz, 2022-ci ildə 0,6 faiz, 2023-cü ildə 0,72 faiz, 2024-cü ildə isə 0,8 faiz təşkil etmişdir.

MYS-nin qeyri-neft sektorunda payı 2021-ci il (1,1 faiz) ilə müqayisədə artaraq 1,2 faiz təşkil et-mişdir. 2024-cü ildə MYS-nin ölkənin mal ixracında payı 2022-ci ilə müqayisədə 2,5 dəfə artmışdır.

MYS subyektlərinin ümumi sayı və MYS ilə məşğul olan hüquqi şəxslərin sayı 2022-ci ilə mü-qayisədə artmışdır.

2003-cü ildən etibarən Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının müvafiq metodik göstərişlərinə istinadən, milli iqtisadiyyatın strukturuna və statisti-kasına uyğunlaşdırılaraq, Azərbaycan Respublikası-nın Əqli Mülkiyyət Agentliyi tərəfindən müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlara əsaslanan iqtisadiyya-tın (bundan sonra - yaradıcı iqtisadiyyat) ÜDM-də payının ölçülməsinə imkan verən metodika tətbiq edilməkdədir. Həmin metodikaya görə, yaradıcı iq-tisadiyyat "müəlliflik hüququnun əsas sahələri", "qarşılıqlı asılılıq münasibətlərində olan sahələr", "müəllif hüququna qismən əsaslanan sahələr" və "köməkçi sahələr" olmaqla, 4 fəaliyyət qrupunu əhatə edir. Qeyd edilən metodikaya uyğun Azərbay-can Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyində aparılan hesablamalara əsasən, bütövlükdə yaradıcı iqtisadiyyatın ÜDM-də payı getdikcə artmaqdadır: bu pay 2010-cu ildə 3,5 faiz, 2023-cü ildə 5,2 faiz təşkil etmişdir.

Mədəniyyət sisteminin ümumi təhlili göstərir ki, ölkədə mədəniyyət sahəsində əldə edilmiş naili-yətlərlə bərabər çağırışlar da mövcuddur.

Həmin çağırışlar aşağıdakılardır:

1. Mədəniyyət sahəsində idarəetmə ilə bağlı çağırışlar:

- mədəniyyət sahəsində uzunmüddətli və da-yanıqlı hədəflərə hesablanmış vahid dövlət siyasəti-nin həyata keçirilməsi, normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi, geniş ictimai iştirakçılığın təmin edilməsi;
- insan resurslarının inkişafı, sahələr üzrə ix-tisaslaşmanın təmin edilməsi, mədəniyyət sahəsin-də təhsilin məzmununun, ixtisasların və peşələrin, iş qəbul qaydalarının müasirləşdirilməsi;
- maliyyə mənbələrinin diversifikasiyası, mə-dəniyyət sahəsində təşviq mexanizmlərinin yara-dılması, dövlət-özəl tərəfdaşlıq və digər layihələr hesabına investisiyalar cəlb edilməsi, maddi-texniki bazanın gücləndirilməsi, rəqəmsallaşma səviyyəsi-nin artırılması;
- beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla, əqli mülkiyyət hüquqlarının səmərəli qorunması sahə-sində qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin hə-yata keçirilməsi, müasir təsir mexanizmlərinin yara-dılması və təşviqi;
- Azərbaycan mədəniyyəti barədə yerli və beynəlxalq səviyyədə vahid kommunikasiya siya-sətinin həyata keçirilməsi, sosial medianın imkanları-nı və müasir texnologiyalardan istifadənin geniş-ləndirilməsi;
- mədəniyyət, elm, təhsil və innovasiyalara inteqrasiyası, mədəniyyətlə bağlı elmi araşdırılma-lar dairəsinin, sayının və keyfiyyətinin artırılması, bu məqsədlə təşviq mexanizmlərinin yaradılması;
- cəmiyyətdə nasillərarası və digər dialoqun genişləndirilməsi, yüksək yaradıcı nailiyyətləri olan şəxslərin ictimai rolunun artırılması;
- ümumi təhsil, xüsusilə ibtidai təhsil fənləri üzrə dərsliklərin, dərs vəsaitlərinin və digər tədris-metodik vasitələrin məzmununun Azərbaycanın mə-dəniyyət dəyərlərinə uyğunluğunun təmin edilməsi;
- Azərbaycan mədəniyyətinə qarşı törədilmiş qanunsuz əməllər (mədəni sərvətlərin dağıdılması, talan edilməsi, mənimlənilməsi, xaricə satışı və di-gər şəkildə ölkədən qanunsuz çıxarılması), habelə

varulmuş zərər barədə məlumatın beynəlxalq səvi-yədə yayılması, dəymiş zərərin əvəzinin tələb edil-məsi və digər məsuliyyət məsələlərinin həlli istiq-a-mətində əlaqələndirilmiş siyasi, hüquqi, diplomatik, iqtisadi və digər tədbirlərin həyata keçirilməsi.

2. Azərbaycan dili ilə bağlı çağırışlar:

Azərbaycan dilinin inkişafı, o cümlədən beynəl-xalq aləmdə təbliği və təşviqi ilə bağlı əlaqələndi-rilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi, Azərbaycan dilində elmi, elmi-publististik və bədii əsərlərin sa-yının və keyfiyyətinin artırılması.

3. Davranış mədəniyyəti və bilgi mədəniyyəti ilə bağlı çağırışlar:

- Azərbaycanda davranış mədəniyyəti və bil-gi mədəniyyəti ilə bağlı sistemli aşdırma və təhlil aparılması, bu sahələrin mədəniyyətin tərkib hissə-si kimi dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri olaraq müəyyən edilməsi;
- ictimai yerlərdə davranış, cəmiyyətdə dia-loq, məişət davranış, nitq, etiket, gigiyena, estetik zövqlər və davranış mədəniyyətinin digər formala-rına dair cəmiyyətin üzvləri arasında əlaqələndiril-miş fəaliyyətin həyata keçirilməsi, geniş maariflən-dirmə və təbliğat aparılması;
- bilgi mədəniyyətinin funksionallığının artı-rılması, imkanlarının və təsirlərinin araşdırılıb qi-y-mətləndirilməsi, elmi etikanın təşviq olunması;
- davranış mədəniyyətinin və bilgi mədəni-yətinin tərkib hissəsi olaraq əqli mülkiyyət mədə-niyyətinin gücləndirilməsi.

4. Ədəbiyyat və incəsənətlə bağlı çağırışlar:

- Azərbaycan ədəbiyyatının və incəsənətinin araşdırılması, inkişafı və beynəlxalq aləmdə təbliği məqsədilə müasir yanaşmalara əsaslanan sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi;
- ölkədə peşəkar sənət mühitinin zənginləşdi-rilməsi və peşəkar sənət əsərlərinin keyfiyyətinin artırılması;
- nəşriyyat işi ilə bağlı dəyər zəncirinin tək-milləşdirilməsi;
- kitabxana sistemində noticələrə hesablan-mış yeni idarəetmə və maliyyələşdirmə modelləri-nin yaradılması, infrastrukturun təkmilləşdirilməsi və xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması;
- əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasının gücləndirilməsi.

5. Mədəni irsin qorunması ilə bağlı çağırışlar:

- noticələrə hesablanmış yeni idarəetmə və maliyyələşdirmə modellərinin yaradılması;
- mədəniyyət əmlakının siyahılarının yenilə-nməsi, abidələrin balans mənsubiyyəti, sərhədləri və mühafizə zonalarının dəqiqləşdirilməsi, mədəni irsin qorunması və idarə edilməsinin qabaqcıl təcrübə-yə uyğunlaşdırılması;
- daşınar mədəni sərvətlərin yaradılması, qeydiyyatı və mühafizəsi işinə və dövryyəsinə dair qaydaların təkmilləşdirilməsi.

6. MYS ilə bağlı çağırışlar:

- MYS-nin iqtisadiyyata inteqrasiyası məqsəd-ilə ÜDM-də payının ölçülməsi üçün normativ baza yaradılması, beynəlxalq təcrübəyə uyğun metodolo-giyanın müəyyən edilməsi;
- MYS-yə xüsusilə birbaşa xarici investisiya-ların həcmnin artırılması və diversifikasiyası, peşə-kar "təşkilatlanma mühiti"nin (klasterləşmə, yara-dı-cı sənaye parkları, qovşaqlar, inkubatorlar və digər ekosistem) gücləndirilməsi;
- yaradıcı istedadların MYS-yə girişini asan-laşdıran, eləcə də təşviq edən təhsil və inkubasiya fəaliyyətinin həyata keçirilməsi, MYS ilə təhsil sa-hələri arasında sıx əməkdaşlığın qurulması;
- mədəniyyət məhsulları və xidmətlərinin is-tehsal coğrafiyasının və əhatə dairəsinin genişləndi-rilməsi, keyfiyyətinin və rəqəbat qabiliyyətinin artı-rılması;
- rəqəbətdə davamlı və müasir audiovizual sənayenin, o cümlədən kino sənayesinin yaradılması, audiovizual sənayedə dəyər zəncirinin formalaşdı-rılması.

7. Mədəniyyət diplomatiyası ilə bağlı çağırışlar:

- Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq aləmdə təbliği və Azərbaycanın "yumşaq gücü"nün artırılması üçün mədəniyyət diplomatiyasından ge-niş istifadə olunması;
- hədəfli və dayanıqlı beynəlxalq mədəni mü-badilənin sistemli şəkildə aparılması;
- keyfiyyətli mədəniyyətlərarası dialoq üçün yeni alətlərin işlənilib tətbiq edilməsi;
- dünya azərbaycanlıları arasında milli-mənə-vi dəyərlərin öyrənilməsi və təbliği işinin aparılma-sı, xaricdəki Azərbaycan mədəni irsi nümunələrinin aşkarlanması, Azərbaycan mədəni irsinin mənimlə-nilməsinə qarşı qabaqlayıcı və sonrakı fəaliyyətin həyata keçirilməsi.

"Azərbaycan Mədəniyyəti-2040"

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası

Əvvəli 9-cu səh.

4. Konsepsiyanın hədəf göstəriciləri

- 4.1. Konsepsiyanın icrası nəticəsində aşağıdakı hədəflərə nail olunması nəzərdə tutulur:
  - 4.1.1. Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinin qorunması və Azərbaycan mədəniyyətinin mü-tərəqqi modelinin formalaşdırılması;
  - 4.1.2. Azərbaycan dilinin dünya dilləri arasında mövqeyinin möhkəmləndirilməsi, regional ünsiyyət vasitəsi kimi rolunun artırılması, beynəlxalq səvi-yədə təbliğinin və təşviqinin genişləndirilməsi;
  - 4.1.3. yeni kommunikasiya modellərinin və alə-tlərinin tətbiqi vasitəsilə, həmçinin mədəniyyətin həyat tərzinin tərkib hissəsinə çevrilməsini təmin etməklə cəmiyyətdə ünsiyyətin və sosial əlaqələrin keyfiyyətinin artırılması;
  - 4.1.4. mədəni irsin müəyyən edilməsi, araşdırıl-ması, bərpası, qorunması və təbliği sahəsində mü-tərəqqi sistemin yaradılması;
  - 4.1.5. mədəni turizmin inkişafı;
  - 4.1.6. MYS-nin inkişafı, MYS məhsullarının ix-racının artırılması;
  - 4.1.7. mədəniyyətə investisiyaların cəlb edilmə-si, infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, mədəniyyət rəqəmsallaşdırılması və rəqəmsal mədəniyyətin inkişafı;
  - 4.1.8. mədəniyyət diplomatiyasının inkişafı.

5. Konsepsiyanın məqsədləri

- 5.1. Konsepsiya aşağıdakı məqsədlərə nail olunmasına xidmət edir:
  - 5.1.1. mədəniyyət sahəsində idarəetmənin tək-milləşdirilməsi;
  - 5.1.2. Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinin qorunmasının və təbliğinin, beynəlxalq miqyasda tanındılmasının siyasi, iqtisadi və sosial təsirlərinin genişləndirilməsi;
  - 5.1.3. Azərbaycan dilinin, incəsənətin və ədə-biyyatın mədəniyyətdə payının, funksionallığının, cəmiyyətin tərəqqisində, fərdlərin məntiqi, tənqidi və yaradıcı təfəkkürünün, estetik zövqünün, dünya-görüşünün, həyat fəlsəfəsinin formalaşmasında ro-lunun artırılması;
  - 5.1.4. davranış mədəniyyətinin, bilgi mədəniy-ətinin fərdin və cəmiyyətin həyatında rolunun, so-sial və siyasi təsirin artırılmasını təmin edən siste-min formalaşdırılması;
  - 5.1.5. MYS-nin inkişafı və iqtisadiyyata inteqra-siyanı, o cümlədən MYS sahəsində iqtisadi fəaliy-əyə və peşə növlərinin sayının, məşğulluq səviyyə-sinin, ixrac edilən mal və xidmətlərin sayının, həc-minin və rəqəbatdə davamlılığının artırılması;
  - 5.1.6. mədəniyyətin ÜDM-də payının artırılması;
  - 5.1.7. mədəni irsin qorunmasının və mədəni irs-lə əlaqəli infrastrukturun müasir tələblərə uyğun təkmilləşdirilməsi;
  - 5.1.8. mədəni turizmdə müasir dəyər zəncirinin formalaşdırılması;
  - 5.1.9. mədəniyyət sahəsində əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması və təminatı ilə bağlı me-xanizmlərin təkmilləşdirilməsi;
  - 5.1.10. mədəniyyət sahəsində vahid informasiya və kommunikasiya siyasətinin formalaşdırılması;
  - 5.1.11. mədəniyyətin rəqəmsallaşma səviyyəsi-nin artırılması və mədəniyyət sahəsində rəqəmsal ekosistemin formalaşdırılması;
  - 5.1.12. Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq mədəni mübadilədə səmərəli iştirakı, Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinin geniş təbliği, Azərbaycanın beynəlxalq imicinin yüksəldilməsi;
  - 5.1.13. Azərbaycan mədəniyyəti nümunələrinin beynəlxalq siyahılara daxil edilməsinin və mədə-niyyət sahəsində beynəlxalq öhdəliklərin icrasının əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi;
  - 5.1.14. mədəniyyətə cəlb edilən investisiyaların artırılması və diversifikasiyası;
  - 5.1.15. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə mədə-niyyət institutlarının bərpası, yeni infrastrukturun yaradılması, mədəni həyatın canlandırılması və mə-dəni irsin qorunması.

6. Konsepsiyanın prioritet istiqamətləri

- 6.1. Konsepsiya çərçivəsində aşağıdakı prioritet istiqamətlər üzrə tədbirlər həyata keçiriləcəkdir:
  - 6.1.1. **Mədəniyyət sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi:**
    - 6.1.1.1. **Əsaslandırma:** Azərbaycan Respubli-kasında mədəniyyətin hər bir fərdin və bütövlükdə cəmiyyətin inkişafında rolunun artırılması məqsədi-lə, ilk növbədə, mədəniyyət sahəsində idarəetmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi zəruridir;
    - 6.1.1.2. **Görüləcək tədbirlər:**
      - 6.1.1.2.1. mədəniyyət sahəsində normativ hüqu-qi bazanın təkmilləşdirilməsi;

- 6.1.1.2.2. mədəniyyət sahəsində institusional is-lahatlar aparılması;
- 6.1.1.2.3. mədəniyyətə ölçətanlığın və inklüziv-liyin təmin edilməsi;
- 6.1.1.2.4. mədəniyyət sahəsində maliyyələşdir-mənin optimallaşdırılması və investisiyaların təşviqi;
- 6.1.1.2.5. mədəniyyət sahəsində insan kapitalı-nın inkişafı və kadr hazırlığının artırılması;
- 6.1.1.2.6. mədəniyyət infrastrukturunun təkmil-ləşdirilməsi;
- 6.1.1.2.7. mədəniyyət sahəsində rəqəmsal inki-şaf və rəqəmsal mədəniyyətin formalaşdırılması;
- 6.1.1.2.8. müasir mədəniyyət kommunikasiyası modellərinin tətbiqi;
- 6.1.1.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indika-torları:**
  - 6.1.1.3.1. normativ hüquqi bazanın təkmilləşdi-rilməsi məqsədilə müvafiq normativ hüquqi akt la-yihələri hazırlanacaqdır;
  - 6.1.1.3.2. mədəniyyət sahəsində institusional is-lahatlar aparılacaq, ixtisaslı kadrların sayı artırıl-a-cacaqdır;
  - 6.1.1.3.3. mədəniyyət sahəsində davamlı sosial əlaqələr, əməkdaşlıq və dialoq genişləndiriləcək, yeni və keyfiyyətli məzmun yaradılacaqdır;
  - 6.1.1.3.4. mədəniyyət sahəsinin maliyyələşdiril-məsi mexanizmləri təkmilləşdiriləcək, dövlət-özəl tərəfdaşlığı modellərindən istifadə olunacaqdır;
  - 6.1.1.3.5. mədəniyyət sahəsində kadr hazırlığı sistemi təkmilləşdiriləcəkdir;
  - 6.1.1.3.6. mədəniyyət əmlakı inventarlaşdırıl-a-cıq və siyahılar tərtib ediləcəkdir;
  - 6.1.1.3.7. mədəniyyət sahəsində göstərilən xid-mətlər rəqəmsallaşdırılacaqdır;
- 6.1.1.4. **Gözlənilən risklər və onların neytral-laşdırılması tədbirləri:**
  - 6.1.1.4.1. inventarlaşdırılma və rəqəmsallaşdırıl-ma üçün maliyyə vəsaitinin qarşılınması məqsədilə sahibkarlarla sıx əməkdaşlıq qurulması, eləcə də dövlət-özəl tərəfdaşlığından istifadə edilərək maliy-yələşdirilmənin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər görü-lə bilər;
- 6.1.2. **Azərbaycan dilinin inkişafı:**
  - 6.1.2.1. **Əsaslandırma:** Azərbaycan dilinin mə-dəniyyətdəki rolunun gücləndirilməsinə, onun ma-hiyyətə inkişafına, həmçinin beynəlxalq səviyyədə təbliğinə və təşviqinə ehtiyac vardır;
  - 6.1.2.2. **Görüləcək tədbirlər:**
    - 6.1.2.2.1. Azərbaycan dilinin rolunun artırılması məqsədilə sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi;
    - 6.1.2.2.2. Azərbaycan dilinin inkişafı, təbliği və təşviqi ilə bağlı fəaliyyətin gücləndirilməsi;
  - 6.1.2.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indika-torları:**
    - 6.1.2.3.1. Azərbaycan ədəbi dili inkişaf edəcəkdir;
    - 6.1.2.3.2. Azərbaycan dilində yeni əsərlər yara-dılacaqdır;
    - 6.1.2.3.3. Azərbaycan ədəbi dilindən istifadə ar-tacaqdır;
    - 6.1.2.3.4. Azərbaycan dilindən rəqəmsal platfor-malarda daha geniş istifadə olunacaqdır;
  - 6.1.2.4. **Gözlənilən risklər və onların neytral-laşdırılması tədbirləri:**
    - 6.1.2.4.1. araşdırma və elmi tədqiqatlar üçün maliyyə vəsaitinin təmin edilməsi məqsədilə sahib-karlarla sıx əməkdaşlıq qurulması, eləcə də grant proqramları və dövlət-özəl tərəfdaşlığından istifadə edilərək maliyyələşdirilmənin aparılması ilə bağlı tədbirlər görü-lə bilər;
  - 6.1.3. **Davranış mədəniyyəti və bilgi mədəni-yəti:**
    - 6.1.3.1. **Əsaslandırma:** Davranış mədəniyyəti və bilgi mədəniyyəti sağlın və inkişaf etmiş cə-miyyətin formalaşmasında əsas amillərdən biridir. Davranış mədəniyyəti fərdin milli-mənəvi dəyərlə-rə əsaslanaraq digər fərdlərlə, qruplarla əlaqə və ünsiyyət qurmaqda, ətraf dünya ilə rəftarda ifadə olunan davranış formalarının məcmusudur. Bilgi mədəniyyəti isə elmin, təhsilin və maarifləndirmə-nin Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinə əsaslan-maqla həyata keçirilməsini, fərdlərin və cəmiyyətin gündəlik həyatında informasiya daxil olmaqla bilgi-dən istifadəni istiqamətləndirən yanaşma, baxış və ifadə formalarının məcmusunu nəzərdə tutur. Azər-baycan Respublikasında bu sahələrin inkişaf etdiril-məsi və funksionallığının təmin olunması məqsədi-lə müasir alətlərin və modellərin hazırlanması, ef-fektiv tədbirlərin görülməsi şərtdir;
    - 6.1.3.2. **Görüləcək tədbirlər:**
      - 6.1.3.2.1. Azərbaycanda davranış mədəniyyəti-nin rolunun artırılması istiqamətində qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi;
      - 6.1.3.2.2. Azərbaycan cəmiyyətinin elmi əsaslı çoxməyarlı (ünsiyyət, qiymətləndirmə, rəhbərlik et-mə, qərar vermə, etibar etmə, razılaşdırma/fikir ay-ırılıq, vaxta/planlaşdırmağa münasibət, inandırma) davranış mədəniyyəti modelinin və onun əsasında cəmiyyətdaxili və dünya mədəniyyətləri ilə səmərə-li kommunikasiya alətlərinin hazırlanması və təbliği;

- 6.1.3.2.3. milli-mənəvi dəyərlərin əsas daşıyıcı-sı kimi ailə institutunun nüfuzunun gücləndirilməsi istiqamətində qurumlararası əlaqələndirilmiş fəali-yətin həyata keçirilməsi;
- 6.1.3.2.4. ictimai iştirakçılıq təmin edilməklə, Azərbaycanda inkulturasıya, akkulturasıya və assi-milyasiya imkanlarının araşdırılması;
- 6.1.3.2.5. Azərbaycanda bilgi mədəniyyətinin funksionallığının artırılması istiqamətində qurumla-rarası əlaqələndirilmiş tədbirlər həyata keçirilməsi;
- 6.1.3.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indika-torları:**
  - 6.1.3.3.1. ictimai yerlərdə davranış, cəmiyyətdə dialoq, məişət davranışı, nitq, etiket, gigiyena, este-tik zövq və davranış mədəniyyətinin digər for-maları inkişaf edəcəkdir;
  - 6.1.3.3.2. bilgi mədəniyyətinin funksionallığı ar-tacaqdır;
  - 6.1.3.4. **Gözlənilən risklər və onların neytral-laşdırılması tədbirləri:**
    - 6.1.3.4.1. prosesə cəlb edilə biləcək mütəxəssis-lərin və araşdırmaların məhdudluğu nəzərə alın-a-ra-cı, xarici mütəxəssislərin prosesə cəlb edilməsi və araşdırmaların genişləndirilməsi ilə bağlı tədbirlər görü-lə bilər;
  - 6.1.4. **Ədəbiyyatın inkişafı:**
    - 6.1.4.1. **Əsaslandırma:** Azərbaycan ədəbiyyatı mədəniyyətin inkişafında, eləcə də fərdlərin mənti-qi, tənqidi və yaradıcı təfəkkürünün formalaşmasın-da mühüm rol oynamaq potensialına malikdir. Ədə-biyyatın rolunun artırılması, təbliğinin, o cümlədən nəşriyyat işinin inkişafı sistemli fəaliyyət şəklində həyata keçirilməlidir;
    - 6.1.4.2. **Görüləcək tədbirlər:**
      - 6.1.4.2.1. mədəniyyətin inkişafında, eləcə də məntiqi, tənqidi və yaradıcı təfəkkürünün formalaşma-sında ədəbiyyatın rolunun artırılması;
      - 6.1.4.2.2. ədəbiyyatın təbliğinin, o cümlədən nəşriyyat işinin inkişafı;
    - 6.1.4.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indika-torları:**
      - 6.1.4.3.1. elmi və ədəbi yaradıcılıq inkişaf edə-cəkdir;
      - 6.1.4.3.2. kitabxanaların fəaliyyəti təkmilləşdiri-ləcək, o cümlədən fiziki və rəqəmsal kitabxana re-sursları zənginləşdiriləcəkdir;
      - 6.1.4.3.3. ədəbiyyata və nəşriyyat işinə dair sə-nət növləri inkişaf edəcəkdir;
      - 6.1.4.3.4. nəşriyyat işi dəyər zənciri müasirləş-diriləcəkdir;
    - 6.1.4.4. **Gözlənilən risklər və onların neytral-laşdırılması tədbirləri:**
      - 6.1.4.4.1. tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı mexanizmlərin nəticəyönlü metod və metodologiya-dan istifadə edilməklə hazırlanmasına, xarici mütə-xəssislər daxil olmaqla, mütəxəssislər cəlb edilə bilər;
      - 6.1.4.4.2. tədbirlərin həyata keçirilməsi sahib-karların və digər maraqlı tərəflərin maliyyə vəsaiti hesabına təmin edilə bilər. Sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin vəsaiti tədbirlərin tam həcmdə həyata keçirilməsi üçün kifayət etmədikdə, maliy-yələşmənin bu Konsepsiyanın 7-ci hissəsində qeyd olunan digər mənbələr hesabına təmin edilməsi nə-zərdə tutulur;
    - 6.1.5. **İncəsənətin inkişafı:**
      - 6.1.5.1. **Əsaslandırma:** Azərbaycan incəsənəti-nin mədəniyyətdə rolu kifayət qədər genişdir. Bu ro-lun effektivliyinin artırılması, incəsənətin inkişafının təmin edilməsi, ölkədə peşəkar sənət mühitinin zən-ginləşdirilməsi üçün tədbirlər görülməsi zəruridir;
      - 6.1.5.2. **Görüləcək tədbirlər:**
        - 6.1.5.2.1. mədəniyyətin, cəmiyyətin və fərdlə-rin inkişafında incəsənətin rolunun artırılması;
        - 6.1.5.2.2. incəsənətin sahələr üzrə inkişafı;
      - 6.1.5.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:**
        - 6.1.5.3.1. incəsənət inkişaf edəcəkdir;
        - 6.1.5.3.2. unudulmuş və ya unudulmaqda olan sənət növləri bərpa olunacaqdır;
        - 6.1.5.3.3. teatrların fəaliyyəti, infrastrukturunu və repertuarları təkmilləşdiriləcəkdir;
        - 6.1.5.3.4. Azərbaycanın musiqi irsinin qorunma-sı təmin olunacaqdır;
      - 6.1.5.4. **Gözlənilən risklər və onların neytral-laşdırılması tədbirləri:**
        - 6.1.5.4.1. tədbirlərin həyata keçirilməsi sahib-karların və digər maraqlı tərəflərin maliyyə vəsaiti hesabına təmin edilə bilər. Sahibkarların və digər maraqlı tərəflərin vəsaiti tədbirlərin tam həcmdə həyata keçirilməsi üçün kifayət etmədikdə, maliy-yələşmənin bu Konsepsiyanın 7-ci hissəsində qeyd olunan digər mənbələr hesabına təmin edilməsi nə-zərdə tutulur;
        - 6.1.5.4.2. yaradılan incəsənət məzmununun yay-ılması üçün müasir mexanizmlər və mühit müvafiq dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanları, eləcə də ictimaiyyət nümayəndələri arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi yolu ilə təmin edilə bilər.

- 6.1.6. **Mədəni irsin qorunması və inkişafı:**
  - 6.1.6.1. **Əsaslandırma:** Azərbaycan mədəni irsi Azərbaycan mədəniyyətinin tərkib hissəsidir. Mə-dəni irs cəmiyyətin keçmişinə aid dəyərləri özündə ehtiva etməklə yanaşı, onları gələcək nəsillərə ötür-mək üçün əsas vasitə rolunu oynayır. Mədəni irsin qorunmasının təkmilləşdirilməsi məqsədilə davamlı və sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi, həmçinin beynəlxalq mədəni mübadilədə iştirakin genişləndi-rilməsi istiqamətində tədbirlər görülməsi zəruridir;
  - 6.1.6.2. **Görüləcək tədbirlər:**
    - 6.1.6.2.1. vahid yanaşma tətbiq edilməklə, mə-dəni irsin qorunması sahəsində nəticəəsaslı yeni idarəetmə və maliyyələşdirmə modellərinin yara-dılması, mədəni irslə əlaqəli infrastrukturun müasir-ləşdirilməsi və təkmilləşdirilməsi;
    - 6.1.6.2.2. mədəni irsin qorunması, o cümlədən bərpası sahəsində fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, bu sahədə yeni təşviq və dəstək mexanizmlərinin, açıq və şəffaf idarəetmə və nəzarət sisteminin yara-dılması, dövlət-özəl tərəfdaşlığının və dövlət-və-təndəş əlaqələrinin genişləndirilməsi;
    - 6.1.6.2.3. mədəni irslə bağlı məlumat bazaları-nın təkmilləşdirilməsi, o cümlədən mədəniyyət əm-lakı siyahılarının yenilənməsi, abidələrin balans mənsubiyyətinin, sərəhdələrinin və mühafizə zona-larının daqiqləşdirilməsi;
    - 6.1.6.2.4. qeyri-maddi mədəni irsin araşdırılma-sı, sistemləşdirilməsi, qeydiyyatı və qorunmasının gücləndirilməsi;
    - 6.1.6.2.5. Azərbaycan xalqının yaratdığı mədəni irsin yerləşdiyi tarixi coğrafiyada Azərbaycan xalqı-nın mədəni irsinin atribusiyası, qorunması və resti-tusiyası ilə bağlı fəaliyyətin həyata keçirilməsi;
    - 6.1.6.2.6. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə mə-dəni irsin, o cümlədən arxeoloji abidələrin qorun-ması ilə bağlı fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, mədə-ni irsə vurulmuş zərərə bağlı beynəlxalq ictimaiy-ətin məlumatlılığının artırılması və dəymiş zərərin əvəzinin ödənilməsi məqsədilə tədbirlər görülməsi;
  - 6.1.6.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indika-torları:**
    - 6.1.6.3.1. mədəni irsə vahid yanaşma təmin olu-nacaqdır;
    - 6.1.6.3.2. mədəni irslə bağlı məlumat bazaları təkmilləşdiriləcəkdir;
    - 6.1.6.3.3. mədəni irsin qorunması, o cümlədən bərpası sahəsində fəaliyyət təkmilləşdiriləcəkdir;
    - 6.1.6.3.4. mədəni sərəvtərlərin yaradılması, qey-diyyatı, döviyyəsi, mühafizəsi işi təkmilləşdirilə-cəkdir;
    - 6.1.6.3.5. muzey və qalereyaların fəaliyyəti və infrastrukturunu təkmilləşdiriləcək, inklüzivlik və əl-çatanlıq təmin olunacaqdır;
    - 6.1.6.3.6. mədəni turizm inkişaf edəcəkdir;
  - 6.1.6.4. **Gözlənilən risklər və onların neytral-laşdırılması tədbirləri:**
    - 6.1.6.4.1. mədəni irsin inventarlaşdırılması və infrastrukturun yenilənməsi üçün tələb olunacaq maliyyə vəsaitinin qarşılınması məqsədilə dövlət-özəl tərəfdaşlığı və digər əməkdaşlıq modelləri çər-çivəsində tədbirlər görü-lə bilər. Sahibkarların və di-gər maraqlı tərəflərin vəsaiti tədbirlərin tam həcm-də həyata keçirilməsi üçün kifayət etmədikdə, ma-liyyələşmənin bu Konsepsiyanın 7-ci hissəsində qeyd olunan digər mənbələr hesabına təmin edilmə-si nəzərdə tutulur;
    - 6.1.6.4.2. mədəni irsin yeni qorunma modelinin, o cümlədən texniki normativ hüquqi aktların layihə-lərinin hazırlanmasına və tətbiqinə əlavə mütəxə-sisslər cəlb edilə, nəticəyönlü beynəlxalq əmək-daşlıq tədbirləri həyata keçirilə bilər;
  - 6.1.7. **Mədəni və yaradıcı sənəyin inkişafı:**
    - 6.1.7.1. **Əsaslandırma:** MYS-nin ölkə iqtisadiy-ətində rolu genişlənməkdədir. Azərbaycan Res-publikasında MYS-nin inkişafı MYS-nin ÜDM-də payının artırılması və yaradıcı şəxslərin məşğullu-ğunun təmin edilməsi baxımından zəruridir;
    - 6.1.7.2. **Görüləcək tədbirlər:**
      - 6.1.7.2.1. MYS-nin dinamik inkişafını təmin edən qanunvericilik və institusional islahatların hə-yata keçirilməsi;
      - 6.1.7.2.2. MYS-nin maliyyələşdirilməsi mənbə-lərinin diversifikasiyası, bu sahəyə investisiya qoyu-luşu və təşviqi imkanlarının, habelə dövlət-özəl tə-rəfdaşlığının genişləndirilməsi;
      - 6.1.7.2.3. MYS-nin müqayisəli üstünlüyə malik sahələri üzrə dəyər zəncirinin formalaşdırılması, milli brendlərin yaradılması;
      - 6.1.7.2.4. kino sənayesində dövlət sifarişi siste-minin, dəyər zəncirinin, o cümlədən kütləvi nü-məyis və yayım sisteminin təkmilləşdirilməsi;
      - 6.1.7.2.5. filmlərin dublyajı ekosisteminin tək-milləşdirilməsi;
    - 6.1.7.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indika-torları:**
      - 6.1.7.3.1. MYS-yə investisiya qoyuluşları arta-cacaqdır;

- 6.1.7.3.2. MYS üzrə dəyər zənciri təkmilləşdiri-ləcəkdir;
- 6.1.7.3.3. MYS üzrə ixrac potensialı gücləndiri-ləcəkdir;
- 6.1.7.3.4. MYS üzrə fəaliyyət sahələri inkişaf edəcək və məşğulluq artacaqdır;
- 6.1.7.4. **Gözlənilən risklər və onların neytral-laşdırılması tədbirləri:**
  - 6.1.7.4.1. tədbirlərin həyata keçirilməsi sahibkar-ların və digər maraqlı tərəflərin maliyyə vəsaiti he-sabına təmin edilə bilər.Sahibkarların və digər ma-raqlı tərəflərin vəsaiti tədbirlərin tam həcmdə görü-lməsi üçün kifayət etmədikdə, maliyyələşmənin bu Konsepsiyanın 7-ci hissəsində qeyd olunan digər mənbələr hesabına təmin edilməsi nəzərdə tutulur;
- 6.1.8. **Mədəniyyət diplomatiyasının inkişafı:**
  - 6.1.8.1. **Əsaslandırma:** Azərbaycan Respubli-kasının beynəlxalq ələmdə təbliği prosesində mədə-niyyət diplomatiyası əsas alətlərdən biridir. Azər-baycanın "yumşaq gücü"nün artırılması məqsədilə bu sahədə həyata keçirilən dövlət siyasəti siyasi, iq-tisadi və sosial təsir gücünə malik olmalıdır;
  - 6.1.8.2. **Görüləcək tədbirlər:**
    - 6.1.8.2.1. Azərbaycan mədəniyyətinin və mədə-niyyət dəyərlərinin beynəlxalq ələmdə təbliği ilə bağlı fəaliyyətin, o cümlədən Azərbaycan Respubli-kası diplomatik nümayəndəliklərinin tabeliyində olan mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin tək-milləşdirilməsi;
    - 6.1.8.2.2. Azərbaycan dilinin yayılma coğrafiya-sının genişləndirilməsi və beynəlxalq ünsiyyətdəki rolunun artırılması məqsədilə tədbirlər görülməsi;
    - 6.1.8.2.3. Azərbaycanın mədəni irsinin beynə-xalq ələmdə təbliği, tanındılması və qorunması məq-sədilə qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi;
    - 6.1.8.2.4. Azərbaycanın mədəni irs nümunələri-nin təbliği, o cümlədən nüfuzlu onlayn platformalar-da yerləşdirilməsi, sərgilənməsi, araşdırılması və digər qaydada tanındılması üçün normativ hüquqi ba-zanın və prosedurların təkmilləşdirilməsi;
    - 6.1.8.2.5. Azərbaycanın sənədli irsinin UNESCO-nun "Dünya Yaddaşı Reyestri"nə daxil edilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi;
    - 6.1.8.2.6. Azərbaycanın dünyadakı izinin dərin-ləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycanda dayanıqlı beynəlxalq mədəniyyət tədbirlərinin təşkili, Azər-baycan mədəniyyətinin xarici və beynəlxalq mədə-niyyət tədbirlərində təmsil edilməsinin və təbliği-nin genişləndirilməsi;
    - 6.1.8.2.7. Azərbaycanın dünyadakı izinin araşdı-rılması, o cümlədən Azərbaycan mənşəli mədəni irs nümunələrinin və mədəni sərəvtərlərin yerləşmə xəritəsinin hazırlanması, tədqiq və atribusiyası, ha-belə mümkün olduqda restitusiyası və qaytarılması ilə bağlı məsələlərin sistemli şəkildə həll edilməsi;
    - 6.1.8.2.8. dünyanın aparıcı muzeylərində Azər-baycan mədəniyyəti gushələrinin yaradılması və hə-min muzeylərlə əməkdaşlığın genişləndirilməsi;
    - 6.1.8.2.9. mədəniyyətin və onunla əlaqəli fəaliy-ətin seçilmiş sahələrində Azərbaycanın regional və beynəlxalq qovşağa çevrilməsinin təmin olunması;
    - 6.1.8.2.10. Azərbaycan vətəndaşlarının və dünya azərbaycanlılarının yaradıcılıq bacarıqlarının artırıl-ması yolu ilə beynəlxalq layihələrdə və təşkilatlarda aparıcı mövqələrdə iştirakının genişləndirilməsi;
    - 6.1.8.2.11. Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada tanındılması;
  - 6.1.8.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:**
    - 6.1.8.3.1. dövlətin "yumşaq gücü" artacaqdır;
    - 6.1.8.3.2. Azərbaycan mədəniyyətinin və mədə-niyyət dəyərlərinin beynəlxalq ələmdə təbliği güc-ləndiriləcəkdir;
    - 6.1.8.3.3. Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq imicinə, tarixinə və mədəniyyətinə qarşı aparılan mənfəi təbliğat zəifləyəcək və əhəmiyyətsizləşdiri-ləcəkdir;
  - 6.1.8.4. **Gözlənilən risklər və onların neytral-laşdırılması tədbirləri:**
    - 6.1.8.4.1. tədbirlərin həyata keçirilməsinə dün-yada baş verən geosiyasi proseslərin təsirini neytral-laşdırmaq üçün mütəxəssislərin iştirakı ilə təhlillər, araşdırmalar və planlamalar aparıla bilər.

7. Maliyyələşdirmə mexanizmləri

- Konsepsiya çərçivəsində həyata keçiriləcək təd-birlərin maliyyələşdirilməsi müvafiq illər üzrə Azərbaycan Respublikası dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində müvafiq icraçı təşkilatlar üçün nəzərdə tutulmuş vəsait, dövlət-özəl tərəfdaş-lığı yolu ilə özəl tərəfdaşların vəsaiti və qanunla qadağan olunanmayan digər mənbələr hesabına həyata keçirilir.

Aradı 11-ci səh.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 14 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

"Azərbaycan Mədəniyyəti-2040"

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası

Əvvəli 10-cu səh.

8. 2026–2030-cu illər üçün Konsepsiyanın həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı							
Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum), fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					İlkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
1	2	3	4	5	6	7	8
8.1. Mədəniyyət sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi							
8.1.1. Mədəniyyət sahəsində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi							
8.1.1.1.	Mədəniyyət sahəsinə tənzimləyən normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	NK, Mdn	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Qanunvericiliyin təhlili, müvafiq akt layihələrinin hazırlanması	Normativ hüquqi akt layihələrinin müvafiq dövlət orqanları (qurumları) ilə razılaşdırılması	Normativ hüquqi akt layihələrinin müvafiq dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən qəbul edilməsi
8.1.1.2.	Mədəniyyət sahəsinə investisiyaların və digər maliyyə vasitələrinin cəlb edilməsi üçün təşviq mexanizmləri, həmçinin mədəniyyət sahəsində imtiyaz və güzəştlərlə bağlı təkliflərin verilməsi	NK, Mdn	İN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsinə investisiyaların və digər maliyyə vasitələrinin cəlb edilməsi üçün təşviq mexanizmləri, mədəniyyət sahəsində imtiyaz və güzəştlərlə bağlı təkliflərin verilməsi	Müvafiq normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması	Müvafiq normativ hüquqi akt layihələrinin müvafiq dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən qəbul edilməsi
8.1.2. Mədəniyyət sahəsində institusional islahatların aparılması							
8.1.2.1.	Mədəniyyət sahəsində institusional islahatların aparılması, o cümlədən idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərin verilməsi	Mdn	MN, İN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsində idarəetməni daha effektiv və şəfəf etmək üçün təşviq mexanizmləri, mədəniyyət sahəsində imtiyaz və güzəştlərlə bağlı təkliflərin verilməsi	Sahəvi idarəetmə ilə bağlı təkliflərin, o cümlədən normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması və aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən qəbul edilməsi	Mədəniyyət sahəsində idarəetmənin daha effektiv və şəfəf etmək üçün təşviq mexanizmləri, mədəniyyət sahəsində imtiyaz və güzəştlərlə bağlı təkliflərin verilməsi
8.1.2.2.	Mədəniyyətin təhsilin tərkib hissəsinə çevrilməsi, o cümlədən mədəniyyət sahələrinə, Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinə dair fənn və biliklərin tədrisinin təmin edilməsi	ETN, Mdn	digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyətin təhsil proqramlarına inteqrasiyası	Mədəniyyət sahəsində təhsil sahəsinə inteqrasiya üçün peşəkar təlim sistemlərinin qurulması, məktəblərdən mədəniyyət təhsil sisteminin inkişafı üçün tədbirlər görülməsi	Təhsil sahəsinə inteqrasiya üçün peşəkar təlim sistemlərinin qurulması, məktəblərdən mədəniyyət təhsil sisteminin inkişafı üçün tədbirlər görülməsi
8.1.2.3.	Elmin və mədəniyyətin qarşılıqlı əlaqəsinin təmin edilməsi	Mdn, ETN, AMEA	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyət sahəsinə elmi tədqiqatların aparılması	Beynəlxalq xüsusiyyətləri olan elmi tədqiqatların aparılması	Mədəniyyət sahəsinə elmi tədqiqatların aparılması
8.1.2.4.	Mədəniyyət sahəsində təhsilin təkmilləşdirilməsi	Mdn, ETN	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsində təhsil sahəsinə inteqrasiya	Mədəniyyət sahəsində təhsil sahəsinə inteqrasiya	Mədəniyyət sahəsində təhsil sahəsinə inteqrasiya
8.1.2.5.	Mədəniyyət sahəsində ağıllı mükiyyətli hüquqların qorunmasının və təmin edilməsinin gücləndirilməsi	NK, Mdn, GMA	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsinə ağıllı mükiyyətli hüquqların qorunmasının və təmin edilməsinin gücləndirilməsi	Mədəniyyət sahəsinə ağıllı mükiyyətli hüquqların qorunmasının və təmin edilməsinin gücləndirilməsi	Mədəniyyət sahəsinə ağıllı mükiyyətli hüquqların qorunmasının və təmin edilməsinin gücləndirilməsi
8.1.2.6.	Regionlarda mədəni turizmin inkişafı, mədəni irs nümayəndəsinin və yerləşməsi coğrafiyasına uyğun olaraq turizmlə əlaqəli infrastruktur işlərinin həyata keçirilməsi	Mdn, DTA	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2028	Har bir regionun mədəni irsi, tarixi və digər xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla, mədəni turizm və MYS məhsullarının istehsalı potensialının təhlili	Təhsil sahəsinə inteqrasiya	Təhsil sahəsinə inteqrasiya
8.1.2.7.	Özəl investisiyaların cəlb etmək və sahibkarlığın inkişafına əverliş müht yaratması məqsədilə mədəniyyət sahəsində iqtisadi idarəetmənin və fəaliyyətin liberalizasiyası	Mdn	İN, MN	2026–2030	Mədəniyyət sahəsinə özəl investisiyaların cəlb edilməsi	Mədəniyyət sahəsinə özəl investisiyaların cəlb edilməsi	Mədəniyyət sahəsinə özəl investisiyaların cəlb edilməsi
8.1.3. Mədəniyyətə əlçatanlığın və inklüzivliyin təmin edilməsi							
8.1.3.1.	Mədəniyyət sahəsində dövlət orqanları (qurumları) və cəmiyyət arasında davamlı sosial əlaqələrin, əməkdaşlığın və dialoqun genişləndirilməsi məqsədilə daimi fəaliyyət göstərən forumun təşkili və onun çərçivəsində regionlarda mütəmadi olaraq aktual mövzulara həsr olunan inklüziv forumların və digər məarifləndirici tədbirlərinin həyata keçirilməsi	Mdn	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Forumların təşkili	Forumların təşkili	Forumların təşkili
8.1.3.2.	Gənclər tərəfindən yeni və keyfiyyətli məhsulların və mədəni sənətlərin yaradılması üçün dəstək proqramlarının həyata keçirilməsi	Mdn	GIN, ETN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Gənclərin mədəni iştirakçılığının artırılması ilə bağlı tədbirlərin hazırlanması	Gənclərin mədəni iştirakçılığının artırılması ilə bağlı tədbirlərin hazırlanması	Gənclərin mədəni iştirakçılığının artırılması ilə bağlı tədbirlərin hazırlanması
8.1.3.3.	Mədəniyyətin sahələri üzrə nəsilərarası dialoqun təmin	Mdn	AQUPDK, GIN, digər	2026–2030	Azərbaycanın mədəniyyət dəyərlərinə	Təhsil sahəsinə inteqrasiya	Təhsil sahəsinə inteqrasiya

	edilməsi ilə bağlı fəaliyyətin həyata keçirilməsi		aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)		əsaslanan sənətlərsənətlər arasında dialoqun təmin edilməsi üçün tədbirlərin aparılması	hazırlanması	üçün yeni, daha səmərəli formatların qurulması və platformaların yaradılması
8.1.3.4.	Yaradıcı şəxslərlə müasir rəqəmsal texnologiyaların birləşməsi arasında əməkdaşlığın qurulması və yaradıcı qüvvələrinin inkişafı, eləcə də təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması	Mdn	RINN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2028	Ekosistemin formalaşdırılması, iştirakçıların inkişafı, iştirakçıların inkişafı, iştirakçıların inkişafı	Innovativ yaradıcı məhsulların qurulması, iştirakçıların inkişafı, iştirakçıların inkişafı	Əməkdaşlığın qurulması, iştirakçıların inkişafı, iştirakçıların inkişafı
8.1.3.5.	Uşaqların, gənclərin, ailələri üçün və digər həssas sosial kateqoriyalardan olan şəxslərin istedadının aşkarlanması və yaradıcı potensiallarının nümayiş etdirilməsi üçün inklüzivliyin təmin edilməsi	Mdn	ƏBSMN, ETN, AQUPDK, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Tədbirlərin planının hazırlanması	Tədbirlərin planının icrası	Həssas sosial kateqoriyalardan olan şəxslərin inkişafı, iştirakçıların inkişafı
8.1.3.6.	Rəqəmsal və innovativ həllər üçün yeni mədəniyyət sahəsində göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması, əlçatanlığının və inklüzivliyin təmin edilməsi	Mdn	RINN, DTA, "Çarşıgah" DTMQI, Səpa Şəhəri DQI, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyət sahəsində xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması, əlçatanlığının və inklüzivliyin təmin edilməsi	Tədbirlərin planının hazırlanması	Tədbirlərin planının həyata keçirilməsi
8.1.4. Mədəniyyət sahəsində maliyyələşdirmənin optimallaşdırılması və investisiyaların təşviqi							
8.1.4.1.	Mədəniyyət sahəsinin maliyyələşdirmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi	Mdn, MN	İN	2026–2028	Müvafiq vəziyyətin təhlili və bənzər təcrübənin öyrənilməsi	Maliyyələşdirmə mexanizmlərinin optimallaşdırılması	Mədəniyyət sahəsinin maliyyələşdirmə mexanizmlərinin optimallaşdırılması
8.1.4.2.	Mədəniyyət sahəsində dövlət-özəl tərəfdaşlıq modelinin təmin edilməsi, o cümlədən mədəniyyət sahəsində xidmətlərin özəl tərəfdaşlıq tərəfindən göstərilməsi ilə bağlı təkliflərin verilməsi	Mdn, İN	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyət sahəsində dövlət-özəl tərəfdaşlıq modelinin təmin edilməsi, o cümlədən investisiyaların təşviqi	Dövlət-özəl tərəfdaşlıq modelinin təmin edilməsi, o cümlədən investisiyaların təşviqi	Dövlət-özəl tərəfdaşlıq modelinin təmin edilməsi, o cümlədən investisiyaların təşviqi
8.1.5. Mədəniyyət sahəsində insan kapitalının inkişafı və kadr hazırlığının artırılması							
8.1.5.1.	Xaricdə təhsil proqramları çərçivəsində mədəniyyət sahələri üzrə xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mdn	ETN, ƏBSMN	2026–2030	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi
8.1.5.2.	Mədəniyyət sahəsində təhsil sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	NK, ETN	Mdn, ƏBSMN	2026–2030	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi
8.1.5.3.	Mədəniyyət sahəsinə aid peşə standartlarının təhlili	Mdn	ƏBSMN, aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026	Mədəniyyət sahəsinə aid peşə standartlarının təhlili	Mədəniyyət sahəsinə aid peşə standartlarının təhlili	Mədəniyyət sahəsinə aid peşə standartlarının təhlili
8.1.5.4.	Mədəniyyət sahəsində təhsil sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mdn	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Təhsil sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Təhsil sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi
8.1.5.5.	Dövlət mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	NK, Mdn	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Normativ hüquqi bazanın təhlili, dövlət mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Dövlət mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi
8.1.6. Mədəniyyət infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi							
8.1.6.1.	Mədəniyyət sahəsinin infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi	NK, Mdn, İN	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəniyyət sahəsinin infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi	Mədəniyyət sahəsinin infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi	Mədəniyyət sahəsinin infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi
8.1.6.2.	Dövlət-özəl tərəfdaşlıq modelinin təmin edilməsi, o cümlədən mədəniyyət sahəsində xidmətlərin özəl tərəfdaşlıq tərəfindən göstərilməsi ilə bağlı təkliflərin verilməsi	Mdn, İN	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Beynəlxalq xüsusiyyətləri olan elmi tədqiqatların aparılması	Təhsil sahəsinə inteqrasiya	Təhsil sahəsinə inteqrasiya
8.1.7. Mədəniyyət sahəsində rəqəmsal inkişaf və rəqəmsal mədəniyyətin formalaşdırılması							
8.1.7.1.	Rəqəmsal mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mdn	İN, RINN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi
8.1.7.2.	Mili kino fondunun, dövlət televiziyası və radio arxivlərinin təkmilləşdirilməsi	Mdn	AvŞ, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Kino, radio, televiziya sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mili kino fondunun, dövlət televiziyası və radio arxivlərinin təkmilləşdirilməsi	Mili kino fondunun, dövlət televiziyası və radio arxivlərinin təkmilləşdirilməsi

8.1.8. Müasir mədəniyyət kommunikasiyası modellərinin tətbiqi						
8.1.8.1.	Mədəniyyət sahəsində rəqəmsal kommunikasiya vasitələrinin tətbiqi	Mdn	RINN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	"e-culture" platformasının yaradılması	"e-culture" platformasının test edilməsi
8.1.8.2.	Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq imicini, tarixini və mədəniyyətinə qarşı təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması	NK	Mdn, XIN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Birgə fəaliyyət planının hazırlanması	Birgə fəaliyyət planının hazırlanması
8.1.8.3.	Mədəni irsin iqtisadi dəyərinin artırılması	Mdn, DTA	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Iqtisadi rayonlarda yerləşən mədəni irsin təhlili	Har bir iqtisadi rayon üzrə mədəni irsin təhlili
8.1.8.4.	Mədəni irsin qorunmasının və bərpasının maliyyələşdirməsi sahəsində dövlət-özəl tərəfdaşlıq modelinin təmin edilməsi	Mdn, DTA	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Kommunikasiya planının hazırlanması	Kommunikasiya planının icrası
8.1.8.5.	MYS sahəsində mövcud imkanların artırılması	Mdn	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Kommunikasiya planının hazırlanması	Kommunikasiya planının icrası
8.1.8.6.	Uşaq və gənclər arasında mədəniyyətə bağlı imkanların artırılması	Mdn	ETN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Tədbirlərin planının hazırlanması	Tədbirlərin planının hazırlanması
8.1.8.7.	Əlverişli olan şəxslərin mədəniyyət sahəsinə iştirakı üçün təkliflərin verilməsi	Mdn	ƏBSMN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Mədəni tədbirlərlə bağlı əlaqələndirmə mexanizmlərinin yaradılması	Əlverişli olan şəxslərin mədəniyyət sahəsinə iştirakı üçün təkliflərin verilməsi
8.1.8.8.	Konsepsiyanın icrası barədə sənədlərin hazırlanması	Mdn	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Konsepsiyaya uyğun olaraq mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Konsepsiyanın icrası barədə sənədlərin hazırlanması
8.2. Azərbaycan dilinin inkişafı						
8.2.1. Azərbaycan dilinin rolunun artırılması məqsədilə sistemli fəaliyyətin həyata keçirilməsi						
8.2.1.1.	Azərbaycan adəbi dilinin funksionallığını artırılması	Mdn	AMEA, ETN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Azərbaycan adəbi dilinin funksionallığını artırılması	Azərbaycan adəbi dilinin funksionallığını artırılması
8.2.1.2.	Azərbaycan dilinin xüsusiyyətləri, tarixi, mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mdn	AMEA, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Müasir elmi tədqiqat metodlarının tətbiqi	Müasir elmi tədqiqat metodlarının tətbiqi
8.2.1.3.	Azərbaycan dilində yeni, xüsusi elmi və publisistik əsərlərin hazırlanması, təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması	Mdn, ETN	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2027	Yeni və xüsusi elmi və publisistik əsərlərin hazırlanması, təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması	Azərbaycan dilində yeni, xüsusi elmi və publisistik əsərlərin hazırlanması, təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması
8.2.1.4.	İctimai yerlərdə, mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mdn, AMEA	digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Məarifləndirmə mexanizmlərinin yaradılması	Azərbaycan dilində yeni, xüsusi elmi və publisistik əsərlərin hazırlanması, təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması
8.2.1.5.	Azərbaycan dilinin xüsusiyyətləri, tarixi, mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Mdn, AMEA	AİBND, ADRA, AvŞ, MEDA, RINN, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Təhsil sahəsinə inteqrasiya	Azərbaycan dilində yeni, xüsusi elmi və publisistik əsərlərin hazırlanması, təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması
8.2.2. Azərbaycan dilinin inkişafı, təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması						
8.2.2.1.	Azərbaycan dilinin xüsusiyyətləri, tarixi, mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	NK, AMEA	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2028	Azərbaycan dilinin xüsusiyyətləri, tarixi, mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi	Azərbaycan dilinin xüsusiyyətləri, tarixi, mədəniyyət sahəsinin xaricdə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi
8.2.2.2.	Azərbaycan dilində yeni, xüsusi elmi və publisistik əsərlərin hazırlanması, təbii üçün xüsusi ekosistemlərinin yaradılması	Mdn, AMEA	aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2026–2030	Tercümə mexanizmlərinin yaradılması	Tercümə mexanizmlərinin yaradılması
8.3. Davranış mədəniyyəti və bilgi mədəniyyəti						
8.3.1.	Azərbaycanda davranış mədəniyyətinin rolunun artırılması	Mdn	ETN, AQUPDK, digər aidiyyətli dövlət orqanları (qurumları)	2027–2030	Davranış mədəniyyətinin rolunun artırılması	Davranış mədəniyyətinin rolunun artırılması

Ardı 12-ci səh.

"Azərbaycan Mədəniyyəti-2040"

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Konsepsiyası

8.7.2.	MYs-nin maliyyə tədriqlirilməsi və diversifikasiyası, bu sahəyə investisiya cəyışlə və təyiqi imkanlarının, habelə dövlət-özəl tərəfdaşlığının genişləndirilməsi	MDN	IN, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Dövlət-özəl tərəfdaşlığı imkanlarının araşdırılması və modellərinin hazırlanb sərmayələrə təqdim edilməsi	MYs sahəsində dövlət-özəl tərəfdaşlığı layihələrinin sayının artması	MYs-nin geyir-ressurs iqlisidə geyir-ressurs payının artması
8.7.3.	MYs-nin müqayisəli üstünlüyə malik sahələri üzrə müasir dəyər zəncirinin formalaşdırılması, milli brendlərin yaradılması	MDN	IN, ƏBŞMN, RİNN, SİLA, DTA, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	MYs-nin müqayisəli üstünlüyə malik sahələrinin təhlili, dəstək mexanizmlərinin hazırlanması	Rəqəbatdəvamlı və müasir MYs dəyər zəncirlərini formalaşdırılması, milli brendlərin yaradılması	MYs-nin müqayisəli üstünlüyə malik sahələrinin geyir-ressurs formalaşdırılması dəyər zəncirlərini geyir-ressurs zəncirlərinə inteqrasiyası
8.7.4.	Kino sahəsində dövlət sifariş sisteminin, dəyər zəncirinin, o cümlədən kütləli nümayiş və yayım sisteminin təkmilləşdirilməsi	MDN	ƏMA, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Mövdu vəziyyətin təhlili əsasında tədbirlərin hazırlanması, tərəfdaşların, icraçıların və əməkdaşlıq modellərinin müəyyən edilməsi	Kino sahəsində keyfiyyətə və milli məkanizmləri ilə bağlı təkfiklər hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Maliyyələşdirmə mənbələrinin diversifikasiyası, rəqəbatdəvamlı dəyər zəncirlərini formalaşdırılması
8.7.5.	Filmlərin dublyajı ekosisteminin təkmilləşdirilməsi	MDN	ƏMA, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2028	Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi, mövdu vəziyyətin təhlili	Filmlərin dublyajına dəstək mexanizmləri ilə bağlı təkfiklər hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Dublyaj sənayesinin inkişafı
8.8. Mədəniyyət diplomatiyasının inkişafı							
8.8.1.	Azərbaycan mədəniyyətinin və mədəniyyət dəyərlərinin beynəlxalq aləmdə təbliği ilə bağlı fəaliyyəti, o cümlədən Azərbaycan Respublikası diplomatik nümayəndəliklərinin təbiiyyəndə olan mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	MDN	XİN, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Qurumlararası əlaqələndirmə məqsədilə qanunvericilik və institusional çərçivənin təkmilləşdirilməsi-ne dair təkfiklər hazırlanması	Mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə yeni konseptual əsaslara dayanan fəaliyyət planının hazırlanması	Fəaliyyət planına uyğun olaraq mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi
8.8.2.	Azərbaycan dilinin yayılma coğrafiyasının genişləndirilməsi və beynəlxalq ünsiyyətə qabiliyyətinin artırılması	MDN	XİN, DİDK, ETN, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Mövdu vəziyyətin təhlili və beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Fəaliyyət planının hazırlanması	Azərbaycan dilinin beynəlxalq ünsiyyətə qabiliyyətinin artırılması və mədəni mübadilədə qabiliyyətin artırılması, xarici vətəndaşlara Azərbaycan dilinin öyrədilməsi mexanizmlərinin yaradılması
8.8.3.	Azərbaycan mədəni irsinin beynəlxalq aləmdə təbliği, tanıdılması və qorunması məqsədilə qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi	MDN	XİN, DTA, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Əlaqələndirilmiş fəaliyyətin təmin edilməsi məqsədilə təkfiklər hazırlanması	Əlaqələndirilmiş fəaliyyət üçün institusional çərçivənin formalaşdırılması	Azərbaycan mədəni irsinin qorunulması və əlaqələndirilmiş fəaliyyət yolu ilə təbliği nəticəsində mədəni təsir vasitələrinin ("yumaq güc") formalaşdırılması
8.8.4.	Azərbaycan mədəni irs nümunələrinin təbliği, o cümlədən nüfuzu olan platformalarda yerləşdirilməsi, serqilənməsi, araşdırılması və digər qaydada tanıdılması üçün normativ hüquqi bazanın və prosedurların təkmilləşdirilməsi	MDN	aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2029	Normativ hüquqi bazanın və mövdu ekosisteminin təhlili	Normativ hüquqi bazanın və mövdu ekosisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkfiklər hazırlanması, aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Azərbaycan mədəni irs nümunələrinin təbliği yolu ilə mədəni təsir vasitələrinin ("yumaq güc") formalaşdırılması
8.8.5.	Azərbaycan sənədi irsinin UNESCO-nun "Dünya Yaddışı" Rəyestri"ne daxil edilməsi ilə bağlı tədbirlər qurulması	MDN	XİN, AMEA	2026-2030	Nominasiya üçün mədəni irs nümunələrinin seçilməsi	Hər il əzi 1 nominasiya sənədi irs nümunələrinin hazırlanaraq təqdim olunması	Azərbaycanın mədəni irs nümunələrinin "Dünya Yaddışı" Rəyestri"ne daxil edilməsi ilə bağlı tədbirlərinin həyata keçirilməsi
8.8.6.	Azərbaycanın dünyadakı izinin dərinləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycanca dayanaqlı beynəlxalq mədəniyyət tədbirlərinin təkili, Azərbaycan mədəniyyətinin xarici və beynəlxalq mədəniyyət tədbirlərində təmsil edilməsinin və təbliğinin genişləndirilməsi	MDN	XİN, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Səmərəli və dayanaqlı əlaqələr qurulması üçün tədbirlər planının hazırlanması və təsdiqi	Tədbirlər planına uyğun olaraq əməkdaşlıq qurulması	Azərbaycan mədəniyyətinin geniş təbliği vasitəsilə mədəni təsir vasitələrinin ("yumaq güc") formalaşdırılması
8.8.7.	Azərbaycanın dünyadakı izinin artırılması, o cümlədən Azərbaycan mənəvi mədəni irs nümunələrinin və mədəni sərvətlərinin yerləşmə xəritəsinin hazırlanması, tədqiq və atribusiyası, habelə mümkün olduqda restituisiyası və qaytarılması ilə bağlı məsələlərin sistemli şəkildə həl edilməsi	MDN	aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Qurumlararası əlaqələndirilmiş fəaliyyətə qabiliyyəti artırılması	Azərbaycan mənəvi mədəni irs nümunələrinin və mədəni sərvətlərinin yerləşmə xəritəsinin hazırlanması, tədqiq və atribusiyası, tanıdılması istiqamətində tədbirlər qurulması	Mədəni irs nümunələrinin restituisiyası və qaytarılmasının təmin edilməsi
8.8.8.	Dünyanın aparıcı muzeylərində Azərbaycan mədəniyyət qüvvələrinin yaradılması və hamı muzeylərlə əməkdaşlığın genişləndirilməsi	MDN	XİN, DİDK, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planına uyğun olaraq xarici əlaqələndirilmiş əməkdaşlıq formalarının müzakirəsi	Xarici muzeylərlə Azərbaycan mədəniyyət qüvvələrinin əməkdaşlıq yaradılması
8.8.9.	Mədəniyyətin və onunla əlaqəli fəaliyyətin seçilmiş sahələrində Azərbaycan regional və beynəlxalq qoşqaya cəyışməsinin təmin olunması	MDN	aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Regional və beynəlxalq qoşqaya cəyışməsinin təmin edilməsi	Seçilmiş sahələrdə tədbirlərin həyata keçirilməsi
8.8.10.	Azərbaycan vətəndaşlarının və dünyəvi azərbaycanlıların yaradıcı bacarıqlarının artırılması yolu ilə beynəlxalq layihələrdə təqdimatlarında aparıcı mövqelərdə iştirakının genişləndirilməsi	MDN	DİDK, XİN	2026-2030	Əməkdaşlıq imkanlarının araşdırılması	Əməkdaşlıq əsasında təqdimatı	İştirakın genişləndirilməsi yolu ilə Azərbaycanın mövqeyinin müdafiəsi və mədəni təsir vasitələrinin ("yumaq güc") formalaşdırılması
8.8.11.	Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada tanıdılması	MDN	XİN, DİDK, DTA, AQPDP, digər aidiyyatı dövlət orqanları (qurumları)	2026-2030	Tədbirlər planının hazırlanması	Tədbirlər planının təsdiqi	Tədbirlər planının icrası

ADRA Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyi	ƏMA Azərbaycan Respublikasının Öqli Mülkiyyət Agentliyi
AİBDA Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antihinlər və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi	GIN Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi
AQUQPK Azərbaycan Respublikasının Aile, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	RIN Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi
AMEA Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	İN Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
AVS Azərbaycan Respublikasının Audiovizual Sürəsi	“İçərişəhər” DTMQİ “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memariq Qoruyğu İdarəsi
DDİK Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	MDN Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi
DTA Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	MEDIA Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət İnkişafı Agentliyi
ETN Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	MN Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi
ETSN Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	NK Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti
ƏƏSMN Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	RIN Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nöqləyir Nazirliyi
	Suşa Şəhəri DQİ Süşa Şəhəri Dövlət Qoruyğu İdarəsi

